

TEUTONI DOBYLI MĚSTA RAWARUSKA

Obléžení města Lvova je, dle zpráv z Berlína, nyní úplně a Rusové musí ustoupiti.

RUSOVÉ STÁLE USTUPUJÍ

Francie oznamuje úspěchy.—Berlín připustil neúspěch na západním bojišti u Metzerele.

Teutonští spojenci pokračují ve svém pochodu na město Lvov v Itálii a dle posledních zpráv z Berlína dobyli města Rawaruska, kde na počátku války strhly se prudké boje mezi armádami rakouskými a ruskými. Berlín také oznamuje prudké boje východně od Lvova a vojenská kritická soudí, že obléžení tohoto města musí být již úplné, tak že Rusové musí buďto rychle vykliditi město anebo ponechat v něm část svého vojska, aby nechal se obléhati.

Generál Mackensen, jak se oznamuje, uveřtil železnici, vedoucí z Rawaruska ku Lvovu, a tak zneškodnil ruský ústup směrem severním. Dle nejposlednějších zpráv z Vídně a Berlína, teutonští spojenci nalézají se jenom devět mil od Lvova. Němečtí vojenská kritická soudí, že obléžení tohoto města musí být již úplné, tak že Rusové musí buďto rychle vykliditi město anebo ponechat v něm část svého vojska, aby nechal se obléhati.

Okolnost, že císař Vilém ujal se vrcholného řízení kampaně v Itálii, považuje se v londýnských vojenských kruzích za důkaz, že Němci jsou si téměř jisti svým vítězstvím při konečném útoku na Lvov. Překvapení v Londýně vzbudilo, že Rusové nepokusili se děle udržeti Grodek. Má se za to, že Rusové nechají bojovati jenom svoje předvoje, zatím co jejich hlavní armády ustupují nedotčené. Soudí se, že Rusové nemají v úmyslu brániti Lvov a že postaví se na obranu až za tímto městem.

Francouzské a německé zprávy o operacích na západním bojišti se značně různí. Francouzové oznamují úspěchy, kdežto Berlín sděluje, že všechny útoky spojených byly odrazeny. Ale zdá se být jisté, že Francouzové docílili slavných úspěchů severně od Arrasu a že v těchto místech nalézají se stále na postupu. Také v Elzasku Francouzové docílili, jak zpráva z Paříže oznámila, úspěchů. Také drobné úspěchy francouzského vojska oznamují byly z Voges, kde podařilo se postoupiti spojeným jmenovitě u Metzerele. Němci připouštějí ztrátu hrbitova u tohoto města.

Turecká úřední zpráva oznamuje, že loďstvo spojených opět bombardovalo pevnosti při Dardanellách a že vojsko pozemní podniklo několik prudkých útoků. Soud s generálem Christianem de Wettem, včasným povstaleckého vojska v Jižní Africe, byl skončen. Generál uznán byl vinným z velezrády. Má se ale za to, že nebude mu přisouzen trest smrti.

Poslední ruská zpráva oznamuje, že rakousko-německý pokus o proražení si cesty skrze Grodek li nie jižně a severně od Grodku v boji o Lvov doposud nebyl úspěšným.

Ze Sofie dochází zpráva, že bulharská armáda je nyní lépe připravena pro válku než byla při zahájení války balkánské v roce 1912. Sestává se z čtyřech divízi o 120.000 mužích, připravovaných k boji, s jinými divízi o 300.000 mužích první rezervy, které mohou být zmobilisovány v několika dnech. Kdybyjevila se tohu nutnost, tato armáda může býti vstojněsložena. Kdyby Bulhaři vstoupili do války na straně spojených a zahájili útok na Turecko, značně přispěl by boji o Dardanelly. Města Drinopol, které Bul-

haři byli nuceni postoupiti znovu Turecku po poslední balkánské válce, není nyní tak dobře chráněno jako bylo dříve, ježto Turci všechno vojsko poslali na obranu Dardanell. Bulhaři velmi snadno stali by se opět pány Drinopolu. Po té Bulhaři mohli by přerušiti spojení mezi Cařihradem a Dardanellami po souši. Bulharsko, jak sděluji poslední zprávy, nepřeje si již Soluně, nýbrž chce jenom získati bulharské části Macedonie a Kavallu, kteréžto přístaviště prospělo by znamenitě bulharskému obchodu.

Dlouhá pout odvážné ponorky.

Před nedávnem dostala se do Cařihradu německá ponorka, U-51, když byla vykonala cestu 3.000 mil, při jejíž zakončení, jak známo, potopila anglické válečné lodě Triumph a Majestic. Ponorka tato opustila svou základnu v Wilhelmshaven pod velením kapitána Otto Hersina a dostala se do Cařihradu po 42 dnech. Po celý ten čas mužstvo nalézalo se v ponorce a neopustilo její útroby ani na okamžik. Dle prohlášení kapitána Hersina, ponorka většinu času nalézala se nad vodou a vyhlížela po velkých lodích, ale nespátřila žádných. Na pobřeží Anglie jeden z anglických ničitelů vypálil na ponorku, ale rána minula se s cílem. Asi 100 mil při Gibraltaru jiný anglický ničitel vystřelil na ponorku, ale rovněž špatně. Ve Středozemním moři, jak je přirozeno, ponorka byla nucena zdvojnásobiti svoji ostražitost. Zde potkávala velké množství drobných lodí, ale vždy se ponořila a unikla jim. U Malty francouzský ničitel vystřelil na ponorku, ale neublížil jí. Ponorka pak ubírala se kolem jižního pobřeží Řecka do Egejského moře. Do Egejského moře dostala se ponorka dne 25. května, čili za měsíc po svém vylupiti z Wilhelmshaven. Tého rána spatřila ponorka válečné lodě Triumph a Majestic při pobřeží. Obě obklopeny byly drobnějšími loďkami. Jeden z ničitelů jel přímo ve směru, kde nalézala se ponorka, a ta ušla jeho pozornosti jenom tím, že se rychle potopila. Krátce po té vystřeleno bylo torpédo a ve chvíli ozval se silný výbuch. Po dva dny následující ponorka nalézala se pod vodou. Po té učiněny byly přípravy k novému útoku. Kapitán ponorky uznal, že námořní válka je bezvýsledným. Ponorka pak proplula Dardanellami do Cařihradu.

Francouzská výroba streliva.

Francouzská vláda zaměstnává 650.000 lidí v továrnách na strelivo. Toto strelivo je určeno nejenom pro francouzské armády, ale i pro anglické a ruské. Francie na počátku války neměla tak dobře zorganizované válečné industrie jako Německo, ale nyní se mu plně vyrovná. Když válka započala, v Essenu v Německu zaměstnáno bylo 70.000 dělníků a tento počet rozmanitě byl ihned na 120.000. Francie však své mechaniky posílala na válečnou frontu, nepomýšleje na to, že jich bude mocti lépe zúžitkovati doma. Teprve později většina jich byla zase povolána domů. Francouzská vláda byla z toho důvodu kritisována, že nejednala správně. Ministr války Millerand prohlásil, že v první náběhu Němci na Paříž bylo třeba každého tělesně schopného muže na válečnou frontu a z toho důvodu byli povoláni do zbraně i mechanikové a řemeslníci jiného druhu, jichž dá se použiti dobře při různých válce služících industriích. Jakmile ale postup Němci proti Paříži byl zastaven, omyl byl ihned opraven. Schopní kovpracovníci byli povoláni, aby chopili se práce v to-

várnách na strelivo. Továrny celé země byly přizpůsobeny k tomu, aby zemí sloužily k největšímu užtku.

Spojenci jsou proti mírovému jednání.

Němci snaží se různými prostředky působiti na neutrální země k vyvolání mírového sentimentu. Práce se jim ale mnoho nedaří. Němci, jak se zdá, domýšlejí se, že v přítomné chvíli je nejpříhodnější doba k jednání o mír. Mají za to, že nyní, jsouce pány značné části území svých nepřátel, měli by příležitost získati nejvýhodnější podmínky. Sotva kdykoliv v budoucnosti nalézati budou se v takových výhodách jako nyní. Spojenci, a zvláště Anglie, sotva nechali by se nyní přinutiti, aby uvažovali o míru. Anglie je rozhodnuta ve válce pokračovati, aspoň do té doby, dokud Němci nebudou zatlačeni na vlastní své území. Jakékoliv mluvení o míru, jež došlo do Washingtonu, nemelo původ svůj v Londýně, nebo v jiném kapitulu spojenců. Jsou čtyři hlavní příčiny, proč Anglie přeje si pokračovati ve válce. První z nich je přesvědčení, že Německo již přeložilo svůj nejvyšší bod ofensivní schopnosti. Anglie věří, že co nejříve Německo bude nuceno zoufale se brániti, aby udrželo to, co v prvních nábězích válečných doby bylo. Za druhé má se za to, že Anglie se přibližuje nejvyššímu bodu výbojné schopnosti. Až její plná síla bude rozvinuta, Němci vypuzeni budou z Francie. Za třetí, vojenská odborníci shodují se v názoru, že vítězství nebude docíleno odvážnými útoky, ale vytrvalostí, které bude nutno, aby silně opevněné linie ve Francii a Flandriích byly dobývány jedna za druhou. Anglie je jista, že čím delší bude zápas, tím spíše velká zdroje spojených překonají Německo. Za čtvrté pak Anglie chce dokázati, že občanská armáda, zorganizovaná dle dobrovolného se přihlašování do zbraně, může zápasiti úspěšně s tím, co nazýváno je "německým militarismem". Poděpsání míru v přítomné době, ať jakékoliv výhodné byly by podmínky pro spojení, otázku schopnosti "demokratické armády" nechal by nerozrozdmutu. Kromě toho mír, uzavřený v přítomné době, nezdrtil by německý militarismus, velké nebezpečí pro celou Evropu, jehož odstranění je hlavním účelem přítomné války.

Anglie prisvojuje si předáctví ve vzduchu.

Anglie tvrdí, že brzy stane se světovou mocí ve vzduchu. Během

posledních šesti měsíců továrny na aeroplany ve Spojených Státech a v Anglii pracovaly nepřetržitě na výrobě dvojplánů pro Anglii. Anglie má v přítomné době celkem 2.500 dvojplánů a jednoplánů a asi padesát vzducholodí fideletních, vypravených k nájezdům na nepřátelské posíky a k vrhání bomb. Anglická vláda objednala v minulých dnech velké množství aeroplanů, které ponese pět mužů a pětkrát tolik výbušných látek než obyčejné dvojplánů. Německo chce se vyrovnati Anglii ve vzduchu a za tím účelem německé továrny na aeroplany pracují nyní dnem a nocí. Zeppelinů vyrábějí se tak rychle, jak je možno. Německá admirálita spoléhá se na tyto v bitvách ve vzduchu více než na aeroplany. Německo má nyní jenom 2.000 aeroplanů druhu Taube. Většina jich nalézá se na ruském bojišti, kde je jich použito k vyzvědným účelům. Většina anglického vzduchoplaectva ponechána bude v Anglii ku ochraně pobřeží, ale část bude vyslána do Francie, aby spolupracovala s francouzskými vzduchoplavci, kteří činí úspěšné nájezdy na německé továrny na strelivo. Rusové mají také řadu velmi dobrých aeroplanů a jmenovitě Sikorského dvojplánů se znamenitě osvědčily. Někteří anglické stroje byly zhotoveny dle něho. Tento dvojplán je značně veliký a může nésti velkou zásobu výbušných látek. Rusové jej z toho důvodu pojmenovali "Ija Muromec" dle národního svého hrdiny.

Nájezdy vzducholodí.

Německé zeppelinů učinily v úterý minulého týdne večer nájezd na anglické pobřeží a vrhly dolů množství bomb, jimiž patnáct osob bylo usmrceno. Podrobnosti tohoto útoku vzduchoplaectva nebyly oznámeny. Jenom připuštěno bylo, že nikdy před tím nájezd zeppelinů na anglické pobřeží nevyžádal si tolik obětí. Téhož dne provedla francouzská flotilla aeroplanů útok na Karlsruhe v Německu. Pět vzduchoplaevů vrhlo bomby na město po celou hodinu. Několik osob bylo při tom usmrceno a množství zraněno.

Francie bez absintu.

Výroba absintu, osudného náboje, který činí se zodpovědným za tak mnoho zločinů a rozvrácených nejenom ve Francii, ale také zánem ve Francii, ale také ve Švýcarsku, Belgii a Holandsku, hned na počátku přítomné války. Během roku 1913 francouzský národ spotřeboval 6.074.375 gallonů absintu. Byliny, z kterých ten-

to nápoj byl vyráběn, pěstovány byly hlavně ve Švýcarsku, v údolích Traversu a Couvetu. Také ve Francii v okolí Pontarlier v hojně míře byly pěstovány. Nyní ovšem pěstování bylin přestalo.

Absinth náležel k nejoblíbenějším nápojům Francouzů. Pily jej vrstvy zámožné i chudší, ježto vyrábělo se jej několik druhů a bylo možno získati špatnější druh i za levnější peněz. Francouzský absinth v síle vyrovnal se americké whisee a pro nové příchodí do Francie byl neobyčejně silným. Zvykávali mu jenom pozvolna. Francie je nyní bez absintu a praví se, že zrušení prodeje tohoto silného nápoje má tak blahodárny účinek na národ, že pomýšlí se na trvalý zákaz jeho výroby a prodeje.

TREST LEO FRANKA ZMĚNĚN NA DOŽIVOTÍ

Rozhodnutí to způsobilo občanské bouře, k jichž potlačení zavolána byla milice.

Jak se z Atlanta, Ga., oznamuje, změnil guvernér státu Georgia, Slaton, trest smrti, usouzený Leo M. Frankovi, židovskému továrnímu řediteli, pro vraždu 14-leté dívky Mary Phaganové, na doživotní vězení. Změna trestu oznámena byla v pondělí tohoto týdne. Frank rychle dopraven byl z vězení v Atlanta do státního vězení v Milledgeville. Rozhodnutí guvernérovo způsobilo velké pobouření mezi občanstvem města Atlanta. Svoláni byli ihned veřejné schůze, na kterých počín guvernéruv byl odsuzován. Ulice naplněny byly davy a bylo nutno povolati všechny policisty, aby udrželi pořádek. Policie vydala rozkaz, aby všechny hostince a klubovní místnosti, kde lihoviny se prodávaly, v obehodní části města byly uzavřeny. Asi o poledních zástupy lidu, čítající přes 2.500 hlav shromáždily se u státního kapitulu a vyslechly několik řečníků. Když davy se přesvědčily, že Frank nenalézá se více ve městě, táhly do středu obehodní čtvrti a před radnicí uspořádaly demonstrace. Policie snažila se rozehnati zástupy. V Marietta, dvaet mil od Atlanta, bývalém domově Mary Phaganové, pověšen byl panák s nápisem: "John Slaton, zrádný guvernér Georgie." Guvernér uchlýl se na letní své sídlo na Peachtree cestě, kde k jeho ochraně nalézalo se dvaet policistů. Všechny přístupy k residencei byly zabarikádovány. Několik set mužů a hochů přišlo a uspořádali tu demonstrace proti guvernérovi. K potlačení bouře, jež stávaly se stále hrozivějšími, zavolal guvernéř milici. Milice dopravena byla k residencei guvernérovi v automobilech a hned po té vyhlášeno bylo stanné právo v okolí residence. Na přibylé vojsko davy útočily kameny a cihlami a několik vojáků bylo poraněno. K strelbě ale doposud nedošlo a nikdo nebyl vážně zraněn. Čtrnáctiletá Mary Phaganova byla nalezena zavražděna v továrně National Pencil Co. v Atlanta, Ga., dne 27. dubna, 1913. Její mrtvolu nalezena byla černoským hlídačem. Byla pohřbována od soboty odpoledne, kdy odebrala se do továrny, aby vyvedla si výplatu, kterou měl jí odevzdati Frank, jenž byl superintendentem továrny. Frank byl po té zatčen jako podezřelý z vraždy. Při soudním přelíčení s obviněným, hlavním svědkem byl hlídač v továrně, černoch. Dne 23. srpna, 1913, porota uznala Franka vinným. Dne 16. dubna, 1904, právě den před tím, než Frank měl být oběšen, jeho právníci zažádali o nový soud. Nový soud ale povolen nebyl. Po dlouhých soudních tahařích konečně rozhodnuto bylo, že Frank má být oběšen dne 10. května, 1915. Na to provedena byla agitace po celých Spojených Státech a guvernér Georgie zaplaven byl peticemi, žádajícími o zrušení trestu smrti. Guvernér Slaton nátlaku povolil a trest smrti změnil na doživotní vězení.

BUODOUCNOST ČECH A PŘÍ- TOMNÁ VÁLKA.

Velká přednáška známého slovanofila Dr. E. W. Watsona (Scotus Viator) na londýnské universitě.

(Tisk. výbor Čes. Nár. Sdružení.)

Londýn 3. června. — Před vybraným shromážděním diplomatických zástupců, učenců a studentů, přednášel včera večer na universitě londýnské — The King's College — známý slovanofil, učenec a spisovatel, dr. R. W. Watson, Scotus Viator, o přáních a tužbách českého národa. Jeho přednáška přijata byla s plným porozuměním jak dnešní zprávy velikých časopisů s Times v čele plně svědčí. Doufejme, že přednáška vykoná i své poslání politické.

Pan přednášející pravil především, že celý národ jest konečně syt tyránů z rakouské vlády a že jest naplněn vřelou touhou po samostatnosti, ku které ho jeho historický vývoj opravňuje. Jedině obrovská moc jak rakouská tak i německé spojence dusí volný projev národa, avšak lid při každé příležitosti projevuje, že jeho sympatie jsou na straně spojených a hlavně Ruska. Své tvrzení doložil dr. Watson autentickými zprávami o chování se českých regimentů.

Český národ cítí, pokračoval dr. Watson, že v případě německého vítězství stal by se v pravém smyslu trnůžkem Berlína, že jeho vývoj intelektuální i hospodářský byl by zastaven. Výhra pak spojených přivede roztržení Rakouska a osvobození národa — uskutečnění jeho stoletých snah a tužeb. Nyní nastíní, jaký význam budou mít pro Evropu svobodné Čechy, které dle velikosti a počtu obyvatelstva zaujmou osmé místo v Evropě.

Přehled činnosti britického Červeného kříže v Srbsku.

Červeného kříže v Srbsku. Do Srbska byla vyslána hned po vypuknutí války anglická lékařská výprava; brzy však objevila se nutnost, by tam též byla vyslána zdravotnická výprava, která by nešťastný národ zachránila před zhoubou strašlivých epidemií. Vůdci této poslední výpravy byli pluk. dr. Holloway a plukovník poručík dr. Stammerer. Tito přibyli do Niše v březnu. Mimo raněné nalezi v špitálech 37.000 nemocných nakažlivými nemocemi a sice 15.000 spalou, 8.000 skvrnitým tyfem, 8.000 vracující se horečkou a 1.500 stráživým tyfem. Jak strašlivě tyfus řádil, vysvětlá z následujících několika čísel: V Kragujevači, městě o 20.000 obyvatelích, ve čtyřech měsících zemřelo 1.400 na tyfus a to z 3.400 nemocných. Nákaza, praví zpráva, britické komise, byla zavíněna mestou Rakusanu, která při ústupu zanechala ve Valjevu zkerce své nemocné a naházeli mrtvé do sklepů a studní. Ve Valjevu vzniklou nákazu roznesli domů ve vracující vojáci po celé zemi. Poměry brzy se zhoršily tou měrou že v Nišské nemocnici byli tři nemocní na jednom posteli a třiopi leželi všude po zemi i pod lůžky, sanitární zařízení vůbec ani neexistovaly a výkaly z tyfusových pacientů byly odváženy do otevřené jámy. Vyčistiti voškerou neřest, hmyz a zavést zdravotní opatření zdálo se býti herkulovou prací nad lidské síly a pomýšlení, ale úsilovné práce zdravotních inženýrů se konečně podařilo poměry zlepšiti a již dnes statistika znamená veliký úbytek nemocí a množství uzdravení. Lékaři, mezi nimiž i naše výprava, zachránili Srbsko před hotovou skazou.

Jak hlasovala Itálie pro válku.

Jak známo, byla resoluce, která dala italské vládě plnou moc uřaditi voškerá opatření směřující k ochraně italských zájmů — resoluce to, která přivedla válku — přijata 407 hlasy; proti 74. Dle pařížského Figara z těchto ob bylo proti ní, bylo: 43 socialistů, 20 kleriků a 11 stoupenů bývalého pro-německého prem. Giolottioho.

Na obrázku našem spatřujem e Sira Edgara Speyera z Anglie a jeho manželku, kterým v poslední době vytykán byl Angličany německý původ. Sir Speyer odebral se s manželkou a dětmi do Ameriky, aby ušel dalšímu obtěžování.